

SEZON PYŁKOWY W KRAKOWIE W 2016 ROKU

Pierwsze ziarna pyłku **leszczyny** odnotowano w powietrzu już w I dekadzie stycznia, natomiast pyłku **olszy** w ostatniej dekadzie stycznia, czyli znacznie wcześniej niż w 2015 roku. Intensywność pylenia leszczyny była dwukrotnie wyższa niż w roku poprzednim, natomiast stężenie pyłku olszy 3-krotnie przewyższało średnią wieloletnią. Tak wczesne rozpoczęcie się sezonu pyłkowego olszy i leszczyny było związane ze sprzyjającymi warunkami meteorologicznymi. Już z końcem stycznia 2016 roku (od 26.01) i przez niemal cały luty temperatura maksymalna powietrza była wyższa od 5°C, a nawet w 15 dniach przekroczyła 10°C. Tak wysokie temperatury spowodowały, że luty 2016 roku był najcieplejszym w ciągu ostatnich 15 lat. W tym czasie nie występowały mrozy, a jedynie w pięciu dniach pojawiły się przymrozki, czyli temperatura minimalna powietrza była poniżej 0°C.

Sezon pyłkowy **brzozy** rozpoczął się w I dekadzie kwietnia, a jego intensywność była 4-krotnie wyższa niż w roku poprzednim. W tym sezonie zanotowano **najwyższe stężenie maksymalne pyłku brzozy od 1991 roku**. W pierwszych dniach kwietnia wystąpił napływ mas powietrza wraz z piaskiem znad Sahary, niosącym też materiał pyłkowy na teren Europy Środkowej. W związku z tym w południowej i środkowej Polsce zaobserwowano wysokie stężenia pyłku, głównie brzozy, pochodzącego prawdopodobnie z dalekiego transportu, a nie z lokalnie kwitnących drzew. Generalnie, kwiecień i maj 2016 roku pod względem warunków termicznych nie obiegały od normy, średnie miesięczne były zbliżony do wartości wieloletnich (odpowiednio, 10,2° oraz 15,1°C). Nieco wilgotniejszy był kwiecień, natomiast opady w maju były nieco niższe niż średnie w wieloleciu. W tych dwóch miesiącach występowanie dość zmiennej pogody (cieplej i słonecznej bez opadów oraz chłodniejszej, pochmurnej z opadami) niewątpliwie przyczyniło się do tego, że sezon pyłkowy brzozy były dość długi, wynosił ponad 30 dni.

W przypadku pyłku drzew, charakterystyczną cechą sezonu 2016 było wysokie stężenie pyłku **grabu**, które ponad 3-krotnie przewyższało średnią wieloletnią. Intensywność pylenia **świerku** była 10-krotnie niższa niż w poprzednim roku, a **sosny** dwukrotnie przewyższała średnią wieloletnią. Sezon pyłkowy 2016 roku charakteryzował się także niskim stężeniem pyłku **jesionu**, które było prawie 7-krotnie niższe niż w poprzednim sezonie i ponad 2-krotnie niższe od średniej wieloletniej.

Ziarna pyłku roślin zielnych, w tym **traw**, **babki**, **szczawiu** i **pokrzywy** pojawiły się w powietrzu na przełomie kwietnia i maja. Okres największego nasilenia pylenia traw przypadł na drugą połowę czerwca. Nie stwierdzono wyraźnych różnic w czasie trwania sezonów, jak i intensywności sezonu w stosunku do lat poprzednich, jedynie wartość SPI dla pokrzywy była o 1/3 wyższa w porównaniu z sezonem 2015. Lato 2016 roku (czerwiec-sierpień) charakteryzowało się przeciętnymi warunkami termiczno-wilgotnościowymi, przy czym opady w czerwcu były zdecydowanie poniżej średnie wieloletniej. Niewątpliwie niewielkie opady atmosferyczne i niezbyt wysoka temperatura powietrza przyczyniła się to do tego, że suma ziaren pyłku traw i innych roślin zielnych nie należała do wysokich.

W przypadku roślin zielnych występujących w końcowej fazie sezonu pyłkowego, czyli **bylicy** i **ambrozji** nie stwierdzono różnic w czasie pylenia w stosunku do średniej wieloletniej. Intensywność pylenia ambrozji była dwukrotnie niższa niż w roku 2015, jednak nie odbiegała od średniej wieloletniej. Jedynie bowiem w ciągu kilku dni (z końcem sierpnia i na początku września) występowały warunki sprzyjające adwekcji mas powietrza ze wschodu i południa, czyli kierunków z których najczęściej nad obszar Krakowa transportowane są ziarna pyłku ambrozji. Intensywność pylenia bylicy natomiast, tak jak w ubiegłym roku, była prawie o połowę niższa w stosunku do średniej z wielolecia.

Zarodniki grzybów z rodzaju *Alternaria* występowały w powietrzu od stycznia do końca listopada, osiągając najwyższe wartości stężeń w drugiej połowie lipca.

Opracowano: **Dr hab. Dorota Myszkowska, mgr Monika Ziemianin**, Zakład Alergologii Klinicznej i Środowiskowej CMUJ; **dr hab. Katarzyna Piotrowicz**, Zakład Klimatologii UJ.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie, reprodukcja powyższych materiałów w jakikolwiek sposób w całości lub w części bez uprzedniej, pisemnej zgody Zakładu Alergologii Klinicznej i Środowiskowej CMUJ jest zabronione.